ד) סוטה ב., ה) [לעיל י:],

ו ולחמו יח:ו. ז) ולעיל י:ו. ה) [שס], ט) [לקמן יח:],
י) [לקמן מד.], כ) [לעיל
י:], ט [וע"ע מוס' כמובות

ל. ד"ה אי לאפוקי], מ) [פ"ק דסוטה דף ה:],

תורה אור השלם

ו. ושכב איש אתה

שָׁכְבַת זֶרַע וְנֶעְלַם מֵעיני

נטמאָה ועד אין בָה והוא

גליון הש"ם

גם' ודקארי לה מאי קארי לה. כתובות טו ע"א וש"נ:

אישה

א נתפֶשָה:

ונסתרה והיא

במדבר ה יג

לעיל ג:], ב) לקמן פו:,ג) ופסחים ל: וש"נו. בכרת וסיפא ניחא: ומחרץ לה. לרישא דברייתא דקתני לריך חליצה

שלא היה בעולמו הלכך זיקת ההיא נפילה לא אסרה לה עליה דהאי הואיל

הלכך הוא ניהו דקאי עלה בעשה אבל אחים כדקיימי קיימי באיסור אשת אח: לרם סוטה אסורה. היה נשוי ב' נשים וזינתה האחת תחתיו ויש עדים ומת בלא בנים היא ולרתה פטורות אף מן החלילה מאי טעמא טומאה כתיב בה ונסתרה והיא נטמאה (במדבר ה): כעריום. דכתיב אל תטמאו בכל אלה (ויקרא יח): ביאתה או חלילתה וכו'. האשה שהלך בעלה למדינת הים ובאו ואמרו לה מת בעליך ונשאת ואח"כ בא בעלה תלא מזה ומזה מתו אחיו של זה ואחיו של זה חולצין ולא מייבמין רבי שמעון אומר ביאתה או חליצתה מאחיו של ראשון פוטרת היא לכתחלה את לרתה שהרי היא כשאר נשים לגבי יבם דלא קנסוה רבנן מיבם דודאי שריא ליה שאנוסה היתה (י) ששמעה שמת. אלמא נבעלה תחת בעלה שריא לרתה לייבם ואפי׳ רבנן לא פליגי אר"ש אלא בדידה אבל בלרתה מודו: **סוטה דאורייסא**. שזינתה והתורה אסרה בה: ואם אמרם לי סוטה דרבנן. דהא מדאורייתא שריא שניסת ע"פ ב"ד בעד אחד ואנוסה היא ורחמנא שריא דכתיב (במדבר ה) ועד אין בה תרי אלא אחד [סוטה ב:] והיא לא נתפסה אסורה הא נתפסה מותרת ורבנן הוא דגזרו בה כי היכי דתידוק שפיר שמת בעלה עד שלא תנשא: ודקארי לה מאי קארי לה. הא לא אמר רב אלא בסוטה דאורייתא דכתיב בה טומאה: קסבר. האי דפריך כל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון ואי סוטה דאורייתא היא ולרתה אסורה הכי נמי הוו אסרי רבנן לרה מייבום ומלרכי לה חלילה: נכנסה עמו. המקנא לאשתו ואמר לה אל תסתרי עם איש פלוני: לביתה. לבעלה שמא זינתה שרגלים לדבר שהרי קינא לה ונסתרה ואם כהנת היא אסורה בתרומה כדיליף במסכת סוטה (דף כת.) נטמאה

נטמאה ונטמאה [במדבר ה] ג' פעמים אחד לבעל ואחד לבועל ואחד לחרומה: 169

וכשנולד (כ) כבר קדשה זה: רבינא סבר לה כרבי יוחגן. דאמרי חייבי לאוין נינהו ורישא ניחא ומתרך לסיפא דקתני אין לה עליו כלום באחין שנולדו לאחר מכאן וכרבנן דאמרי אשת אחיו שלא היה בעולמו היא ולא תקשי רישה לסיפה: הילודים. שנולדו אחר קדושין של זה ולא איתסרא עלייהו בחלילתו דהא זיקה קמייתא לא (2) רמאי קמייהו לייבומי ומשום אשת אחיו שלא היה בעולמו לא מיתסרא כר"ש דאמר ייבם ולבסוף נולד שריא: עמד אחד מן הנולדים. שהיו בשעת חלינה רחשונה: חין לה עליו כלום. כר"ל דאמרים האחין חייבין על החלולה כרת: עמד אחד מן **הילודים.** אחר חלינה או אפילו אחר קדושין וכשמת זה החולך קדשה אותו ילוד אין לה עליו כלום ולאו משום חלינה אלא משום דהויא אשת אחיו שלא היה בעולמו מנפילה ראשונה: כמאן כרבנן. דאמריש אפילו ייבס ולבסוף נולד אסירא: בעשה. בית אחד הוא בונה ואין בונה ב' בתים" ולאו הבא מכלל עשה עשה: מ"ד בעשה כרבי יוחנן. דחמר י חיהו שליחותה דחחין קעביד וכי היכי דלדידיה הויא לרה בעשה לאחים נמי הויא בעשה: ומ"ד בכרת כר"ל. דאמר לאו שליחות דאחים קעביד

הגהות הב"ח

(A) גמ' לרת סוטה אסורהמ"ט טומאה: (ב) רש"י ב" ט טומנון: ינט יב ד"ה ומתרן וכו' וכשנולד זה כבר: (ג) ד"ה הילודים וכו' לא רמיא קמייהו: ל) ד"ה ביאתה וכו" שאנוסה היתה שסבורה שמת: (ה) תום' ד"ה לריכה וכו' ומתייבמת: (ו) ד"ה לרת וכו' וח"ת כיון שלח נקרא שם טומאה: (ז) בא"ד ולא להקל לפטרה נלא חלילה ומיהו קשה היכי פריך בפ"ק דסוטה תתייבם ספק סוטה ולמאי דפרישית לעיל דלמסקנא דשמעתין טומאה:

תוספות ישנים א) וע"ק מחי החי דמספקה ליה בקדושין (סד.) אי ר' ישבב טעמה דנפשיה קאמר ואפילו חייבי עשה או לאפוקי מר' סימאי קאמי תפשוט דטעמא דנפשיה קאמר דטעמת דנפשיה קחתר מחלמרינן לקחן פ' ר"ג. (נג.) אין לאחר ביאה כלום במחי יבתוח וחוקים לה במחי יבתוח וחוקים לה כר" עקיבא דאמר אין קדושין תופסין וכוי ואי מפר ר" עקיבא קדושין מוסין בחיבי עשה אתלה מוסין בחיבי עשה אתלה מוסין בחיבי עשה אתלה הוחלים במחים במחיבי עשה אתלה הוחלים במחים ב אין לאחר ביאה כלום הלא ליכא רק עשה דבית א׳ הוא בונה כדפ"ה הכא: ב) וא"ת א"כ למה לי קרא לר' יוחנן דבית א' בונה ואינו בונה ב' בתים דמלח יבנה נפקא דאינו בונה לרתה. וי"ל דסד"א דמייבם לא מייבמה אבל מחלך חללה להכי אינטריך לא יבנה א) דאפילו מחלך נמי לא חללה. ועי"ל דר" יוחנן סבר דאלטריך בית א' הוא בונה לייתר קרא דלא יבנה לנחוקה מכרת דאשת אח ולאוקמי אלאו. ומ"ד בכרת כריש לקיש כדפרי' דסבר דלא מיירי מן הלרה. עוד פי' ר"ס מ"ד בכרת כריש לקיש משום שיש לנו לעשות פטור דלרה בביאת חברתה כמו פטור דלרה בחלילת חברתה והיכא דמפטרה הלרה בחלילת [חבירתה] אתרינן לעיל דהוי בכרת כמו כן אתרינן הכא דמיפטרה בביאת חברתה [דהוי בכרת] דחלילה ויבום

באחים שנולדו לאחר חליצה וקדושין של שני וכר׳ שמעון דאמרי ייבם ולבסוף נולד לא מהניא נפילתה מן הראשון למהוי עלה אשת אחיו

ומתרץ כרבנן רב אשי סבר לה כריש לקיש

ומתרץ לה כר' שמעון החולץ ליבמתו וחזר

וקרשה צריכה חליצה מן האחין מאן אחין

אחין הילודים כמאן כר"ש עמד אחד מן

הנולדים וקדשה אין לה עליו כלום כמאן

כר"ל רבינא סבר לה כרבי יוחנן ומתרץ לה

אליבא דרבגן החולץ ליבמתו וחזר וקדשה

צריכה חליצה מן האחין מאן אחין אחין

הנולדים כמאן כר' יוחנן עמד אחד מן הילודים

וקדשה אין לה עליו כלום כמאן כרבגן

איתמר הבא על יבמה ובא אחד מן האחין

על צרתה פליגי בה רב אחא ורבינא חד

אמר בכרת אוחד אמר בעשה מ"ד בכרת

כריש לקיש ומ"ד בעשה כר' יוחנן אמר רב

יהודה אמר רב יוברת סומה אסורה

ימומאה כתיב בה כעריות מתיב רב 😘

חסדא סרבי שמעון אומר ביאתה או חליצתה

מאחיו של ראשון פוטרת צרתה [אמר לך

רב] אמינא לך אנא סומה דאורייתא ואת

אמרת לי סומה דרבנן יודקארי לה מאי

קארי לה קסבר מכל דתקון רבגן כעין דאורייתא

תקון מתיב רב אשי סנכנסה עמו לסתר

ושהתה עמו כדי מומאה יאסורה לביתה

ואסורה לאכול בתרומה יואם מת חולצת

ולא

קשיא. לרב ששת דשנייה הכי: רב אשי סבר לה כריש לקיש. דאמרס מאן אחין אחין הנולדים. אומר ר"י דנולדים קרי לאותן העתידין להולד בלשון הש"ס כדאמרינן בפרק ד' נדרים (נדרים ל:) למימרא דנולדים העתידים משמע ובספ"ק דגיטין (דף יג: ושם) קאמר אלא מעתה הקנה לנולדים דלא הוו בשעת מתן מעות קשיא רב אשי סבר לה כריש לקיש ומתרץ לה כר' שמעון רבינא סבר לה כר' יוחנז

כר"ש כגון שנולד קודם

. חליצה מן האחים הנולדים ל) אבל לא מן הילודים כרבנן דאמרי אפלו כנס . ולבסוף נולד אסורה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו עמד אחד מן האחים וקדשה צריכה חליצה מן האחים עמד אחד מן הילודים וקדשה אין לו עליו כלום ואפי' ילוד לאחר שקדשה החולץ כרבנז דאסרי אפי׳ כנס ולבסוף נולד: אמר רב יהודה אמר רב צרת סוטה אסורה טומאה כתיב בה כעריות טומאה כוניב בה כעויחת פירוש דאפי׳ חליצה לא בעיא ממאי מדפרכינן . בריש מכלתין ולרב אסי בויש מכיורן היה צריכה ליתנהו ואם היתה צריכה [חליצה] אליבא דרב מאי -קושיא והא קתני במתניתין ים החליצה ועוד פטורות מן החליצה ועוד דהא אותביה רב יוסף מהא , דתנן נכנסה עמו לחורבה לביתה ובתרומה ואם מת חולצת ולא מתייבמת ש״מ מיהו רב יוסף ס"ל דצריכה חליצה אפי׳ סוטה ודאית כיון דאילו איתיה לבעל בעיא גט השתא נמי תבעי חליצה והכי שמעינן ליה לרב יוסף בפ״ק דסוטה ורב יוסף לא שני ליה בין סוטה ודאית לספק כתיב בהו וכיון דסוטה מספה רעיא חליצה משוח מספק בעיא הייצה משום דאיתיה לבעל בעיא גיטא הכי נמי בסוטה ודאית בעיא חליצה וקי"ל יסוטה ודאית לא בעיא חליצה טומאה כתיב בה

טומאה ובעיא חליצה א) גירסת רבינו הוא כגירסת תוס׳ דגרסי מאן אחין אחין . הנולדים

כעריות אבל גבי ספק סוטה לא כתיב בה

א) פ"ל להכי איצטריך בית אחד הוא בונה וכו' דאפילו מחלץ לא חלצה.

ס"נ כו": צריבה חליצה מן האחין. (ה) מתייבמת אינה מאחר דאסירה לבעלה דהשתא במותר לה אסורה באסור לה לא כ"ש: במאן ברבגן. הוה מצי לאוקומי

עין משפם

גר מצוה

לו א מיי׳ פ״א מהל׳ יבום

מימן קסב סעי׳ א:

לח ב מיי פ״ו מהלכות

טוש"ע אה"ע סימן קעג סעיף יא: לט ג מיי פ"א מהלי

סוטה הלכה ח ומיי פכ"ד מהלי אישות הלי כד

טוש"ע אה"ע סימן קטו סעיף ח: מד מיי' פ"ו מהלי יבוס

: סלכה יט

מוסף רש"י

לביתה ואסורה לאכול

בתרומה. מספק, כדילפינן (שם כח.) שלשה ונטמאה אמורים בפרשה,

והנה הת השתו והיה

וננומאה. אחד שאחורה

לבעל ואחד שאסורה לבועל

אם ימות בעלה או יגרשנה.

ואחד שאסורה לתרומה

ומנת שמסורה מגומה (שם ב.). ואם מת. קודם שהשקה ואין לו

בנים והיא זקוקה ליבם, חולצת. לינשא לשוק ולא

מתייבמת (שם).

תום' חד מקמאי

תניא החולץ ליבמתו

וחזר וקדשה ומת צריכה

נטמאה.

מממ

העראה

ושהתה עמו טומאה. כלי הי סוטה ב.). אי

הלכה יב מוש"ט אה"ט

הלכה יבום .87

שקדשה אלא ניחא ליה לאוקמי כרבנן ונולד אפילו אחר שקדשה: אד אמר בעשה. כן גירסת הקונטרס ופי׳ בקונטרס משום דדרשינן בית אחד הוא בונה ואינו בונה שתי בתים ולאו הבא מכלל עשה עשה וקשה כיון דאינטריך קרא לגופיה שלא ייבס את שתיהן מנלן דאתיא קרא א) לנתקו מכלל כרת ללאו ואמר ר"ת דגרסינן חד אמר בלאו וכן פר״ח דכשייבם אחת קאי אזרה בלא יבנה דקרינא בנרה כיון שלא בנאה שוב לא יבנה אותה וכן האחים לא קיימא עלה אלא בלאו לרבי יוחנן וגרסינן שפיר וחזר ובא הוא או אחד מן האחין על נרתה אבל לפ״ה דגרסינן בעשה ב) לא פליגי אלא באחין אבל איהו לכ"ע בעשהם: צרת סומה אסורה. לאו דוקא אסורה דאף מחלינה פטורה כדפירש בקונטרם ודוקא סוטה ודאי אבל סוטה ספק בעי חליצה כדמייתי בסמוך וקרא דונסתרה והיא נטמאה בנבעלה ודאי איירי כדמסיק לקמן אבל סוטה ספק לא כתב בה טומאה וא"ת והא תנן נכנסה עמו לבית הסתר אסורה

לביתה ואסורה לתרומה ודרשינן בפרק כשם (סוטה דף כח. ושם) שלשה פעמים ונטמאה כתיב אחד לבעל ואחד לבועל ואחד לתרומה וי"ל דלא אסרה הכתוב אלא משום ספק שמא נבעלה ונטמאה ולעולם לא כתיב טומאה אלא על הודאי נבעלה וא"ת כיון שלא (ו) נכתב שם טומאה אלא על הודאי אמאי אסורה לביתה ולתרומה וי"ל דעשה ספק כודאי כדאמר בפרק כשם (ג"ז שם) אם נטמאה למה שותה ואם לא נטמאה למה נשקית מגיד לך הכתוב שהספק אסורה כודאי ולהכי ספק סוטה בעיא חליצה דדוקא להחמיר עשה הכתוב ספק כודאי ולא להקל לפטרה בלא חליצה (ס) ולמחי דפרישית לעיל (דף ג: ד״ה לפי) דלמסקנא דשמעחין טומאה כעריות כתיב בה דאמר רב היינו במקום לאו ניחא דההוא טומאה לא כתיבא אלא על ודאי נבעלה אבל מ"מ קשה כיון דסוטה ודאי חשיב לה רב כערוה א"כ סוטה ספק הוה לה ליחשב כספק ערוה וא"כ היכי פריך שותחייבס ייבותי: רבי שמעון אומר ביאתה או הליצתה בו'. וא"ת ואמאי לא מקשה מת"ק דאמר אחיו של זה ואחיו של זה חולפין ולרב לא בעינן חליפה וי"ל דהא אתי ליה שפיר דחולפת דמדאורייתא בעיא חלינה דסוטה דרבנן היא ולא פריך מר' שמעון אלא משום דכל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון והיה לנו לאוסרה להחייבם וא"ח ודלמא ר' שמעון לא קאמר אלא דבדיעבד פוטרת לרתה אבל לכתחלה לא ואמר ר"י דבדיעבד מודה ת"ק דלא אשכחן דפליגי והא דלא נקט אחיו של ראשון רצה חולך רצה מייבם דמשמע לכתחלה אמר ר"י דמילתא אגב אורחיה קמ"ל דאע"ג דאיכא לרה דשייך בה ייבום טפי אפ״ה ביאתה או חלילה שלה פוטרת לכתחילה לרתה דס"ד דלא פטרה דנראה כאשתו דשני וא"ת לרב חסדא שרולה לדקדק דסוטה דאורייתא שריא תקשי ליה מתני׳ דפרק קמא דסוטה (דף ב. ודף ו. ושם) דמייתי בסמוך דספק סוטה אינה

מתייבמת וי"ל דהוה אמינא דהא דקתני שאין מתייבמת היינו מדרבנן אע"ג דהתם מוכח דאסירא מדאורייתא מכל מקום מכח משנה עצמה אין להוכיח עליו כלום ועוד אמר רבי יצחק דדוקא לרב פריך דמשוי ליה כערוה לסוטה דאורייתא ופטורה אף מן החליצה ולכך בסוטה דרבנן סברא היא דיש לאוסרה להתייבם אבל בההיא דסוטה דספק סוטה חוללת אין תימה אם נאמר דבסוטה דרבנן אפילו מתייבמת ועוד פירש רבינו יצחק דלרבי שמעון אסורה להתייבם לכתחלה מדקתני סיפא ואין הולד ממזר דאי שרי לייבם לכתחלה פשיטא דאין הולד ממזר ועוד בירושלמי קורא לההיא דרבי שמעון חלילה פסולה ואם היתה מותרת להתייבם חלילה כשרה היא ופריך מהא דקאמר ר"ש דפוטרת לרתה דכיון דאמר בסוטה דאורייתא דלאו בת חלילה וייבום היא בסוטה דרבנן אין לחלילה להועיל לפטור לרתה וכ"ת ממה נפשך תועיל דאם חשיבא כסוטה גמורה לרתה נמי לא בעי חלילה ואי לא חשיבא כסוטה א"כ שפיר פטרה לרתה דמסתבר ליה להש"ס דכיון דדמיא לסוטה דאורייתא חלילתה כמאן דליתא ואין לה לפטור לרתה: